

25.226

11 8 APR 2013

15 JAN 2013

Թ Ե Զ Ի Ս Ն Ե Բ

ԳՅՈՒՂԱՅԻՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ ԶԵԿՈՒՑՈՂՆԵՐԻ ԿԱՄԱՐ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴԻՍԱՐԿՆԵՐԻ ԴԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(2-րդ համամիտ քեմական խնայողութեան յերկշաբաթյակի առթիվ)

ՄԵՐ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ ՅԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅԱՆՆԵՐԸ

1. Վերջին տարիներում տնտեսական շինարարութեան գործում մենք մեծ նվաճումներ ենք կատարել ինչպես քաղաքում, նույնպես և գյուղում: Այդ հաստատումում և խոչոր արդյունաբերութեան, արանապրտի աճումով, յերկրի երկտրիֆիկացիայի պլանի հաջող իրագործումով, քաղաքային տնտեսութեանն ամրապնդելով և արդյունաբերական կենտրոնների ուժեղացումով:

Գյուղատնտեսութեան բնագավառում մեր նվաճումներն արտահայտում են տեխնիքական մշակույթների ցանքերի ընդլայնումով, գյուղացիութեան դաշտամշակութեան նոր կատարելագործված ձևերին անցնելով, ուժեղ մեքենայացումով, կոլլեկտիվ տնտեսութեան շինարարութեան վերելքով, գյուղատնտեսական կոոպերացիայի զարգացումով և այլն:

2. Բայց և այնպես մեր տնտեսական շինարարութեանը կապված և շատ դժվարութեանների հետ: Այսպես, արդյունաբերական ապրանքների դժուր մեկ գին չի հաջողվել վերացնել ապրանքային ոտիք: Թեև մեր արդյունաբերութեանն ավելի արագ է աճում գյուղատնտեսութեանից, բայց նրա արտադրանքները գին չեն բավականացնում բնակչութեան աճող պահանջը բավարարելու համար:

Այսու կողմից, քաղաքների արդյունաբերութեան և արդյունաբերական կենտրոնների աճումը տարեցատարի ներկայացնում է համալիր և միեւրբի մեծացող պահանջ, այն ժամանակ, յերբ մեր գյուղատնտեսութեանն արդյունաբերութեանից զանգույն է զարգանում և չի կարողանում բավարարել այդ պահանջը:

16036-57

[1927]

Խ. Ս. Հ. Մ. ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԻՆԴՈՒՍՏՐԱՑՈՒՄԸ

Հաջող տնտեսական շինարարությունն ապահովելու համար, Խորհրդային իշխանությունն ինդուստրացնում է յերկիրը: Ինչ էնչանակում ԽՍՀՄ ինդուստրացումը է ինչ էնչանակում այս գյուղացու համար:

Մենք կապիտալիստներից ժառանգություն ենք ստացել հետամնաց արդյունաբերություն և էլ ավելի հետամնաց գյուղատնտեսություն: Վորպեսզի մեր յերկիրը չվերածվի ոտարյեկըրյա կապիտալի գաղութի, մենք պետք է զարգացնենք մեր արդյունաբերությունը տեխնիկայի վերջին խոսքի համաձայն: Մեզ հարկավոր ապրանքները կարելի չէր տարեց-տարի ձեռք բերել արտասահմանից, բայց այդ դեպքում ընդմիշտ մենք կախված կմնայինք ոտարյեկըրյա կապիտալից և յերկիրը կտանեյինք դեպի կոտորյալ աղբատացում:

Սակայն արդյունաբերության զարգացումն առանց համապատասխան գյուղատնտեսության զարգացման անհնարին է:

Այդ պատճառով մենք պետք է գյուղատնտեսությունը նույնպես դնենք տեխնիկական ամենարարձր աստիճանի վրա, այսինքն մեքենայացնենք նրան, մտցնելով հոլամշակության ամենակատարելագործված ձևերը և այլն:

Միայն այս ճանապարհով կարող ենք վերացնել ապրանքա-հումսիթային սովը և ապահովել ԽՍՀՄ ժողովրդական տնտեսության հաջող շինարարությունը:

ԻՆԴՈՒՍՏՐԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ԵՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

4. Մեզ մոտ պետությունը յեկամուտները կազմվում են հարկերից, պետական գույքերի և ձեռնարկությունների յեկամուտներից: Պետությունն այդ միջոցները ծախսում է ինչպես տնտեսական շինարարության (արդյունաբերության, գյուղատնտեսության, արբանյուրտի և այլն), նույնպես և բնակչության կուլտուրայի բարձրացման կարիքների սպասարկության համար, ժողովրդական կրթության, յերկրի պաշտպանության, զորքի, առողջապահության և այլն): Բայց այդ միջոցները անբավարար են:

Կապիտալիստներն էլ մեզ փող չեն տա: Ռուստի և միջոցները պետք է գտնել յերկրի ներսում: Պետությունը հենց այդպես էլ աշխատում է: Նա դիմում է նեքիս փոխառությունների, պայքարում է պետական միջոցները վատնելու դեմ, ացկացնում է յսնայողության խիստ ուժեղ և այլն:

Ճիշտ է, զրան չի կարելի միանգամից հասնել, բայց մեր պետությունը կոչ է անում քաղաքի և գյուղի աշխատավորությունն իրեն սգնություն հասնելու, փորպեզի բանվորա-գյուղացիական ինֆլաճնադատություն միջոցով ավելի հեշտ լինի պայքարել փառանքների և պետական տնտեսությունն անշտորք վարելու դեմ:

Բայց այդ դեռ քիչ է: Կոոպարությունը և կուսակցությունը գտնում են, վոր ժողովրդական ստացվածքի պահպանության անհրաժեշտության և պետական տնտեսությանը տնտեսաբար վարելու հետ միասին, պետք է հասնել այն բանին, վորպեսզի ամեն մի բանվոր և գյուղացի իրն յսնայող, հաշվով ապրող և տնտեսող մույնպես է իր անձնական կենցաղավարության և տնտեսության մեջ:

Ահա թե ինչու մեր կոոպարությունն այդքան մեծ ուշադրություն է դարձնում պետական յսնայողական դրամարկղների վրա—նրանք պետք է բաժանենք բաղաճի և գյուղի աշխատավորության հոճ բազմության մեջ և դառնան նրանց համար յեղացի բանական դպրոց:

Վորքան շատ միջոցներ ինքն յսնայողական դրամարկղներում, նույնքան պետությունն էլ ավելի հեշտ կհաղթահարե տնտեսության ինդուստրացման ճանապարհով սոցիալիստական շինարարության դժվարությունները:

ԻՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱՂՈՒՄ

6. Արժեք փողը տանը պահել. փողի մասին գյուղում սովորաբար չեն սիրում խոսել, թե ում մոտ ինչ կուտակում կա: Այդ մասին լիմացվում է միայն աշն ժամանակ, յերբ նրանք մեռնում են: Փողերը փոխանում են շատ հաճախ հենց իրենց՝ փողատերերի մեղավորության պատճառով—հրդեհից, գողությունից և զանազան պատահականություններից՝ միևնրից և աննանքներից, խոնավությունից, փչանում են, յերբ պահվում են փառարանի տակ կամ նրա ջերմանցքում: Լրագրներում հաճախ են գրում փողի կորստի մասին, վորը ծամծամում է անասունը, յերբեմն յերկառներն են պատռում, փողը նկարի տեղ ընդունելով:

7. Փողը պետք է յսնայողական դրամարկղում պահել նրա համար, վոր դա պահելու ամենախելացի միջոցներից մեկն է. ա) նա տարիս է չահույթ, վորը աննկատելիորեն չատացնում է յսնայողու-

թիւները տիրոջ համար: Բացի այդ խնայողութեան կարելի չէ կատարել, գնելով որլիզացիաներ: Փոխառութեան որլիզացիաները չափ ուղղուններ և արտոնութիւններ են տալիս զյուզացիներին. նրանք չեն հարկադրուում վոչ մի տեսակի հարկով և տուրքով, նորանցից տոկոսներ չեն առնում, և նույն իսկ կարող և չահում ընկնել: Բայց կա փոքր պահելու ուրիշ ամէկի ձեռնառութիւն, հատկապէս նրանց համար, ովքեր ուզում են ազատ տնորինել այն և ծախսել իրենց խնայողութիւնները մաս-մաս կամ ամբողջութեամբ, յերկր կարելի կլինի, կամ թե յերկր խնայողութիւնները կկուտակվեն այնքան, վոր կրտսկանացնե տնտեսութեան համար վորեւէ հարկաւոր իր գնել: Դրա համար ամենից լավն է խնայողութեանները պահ տալ խնայողական դրամարկդին և ստանալ գրգույլ:

8. Ինչո՞ւ խնայողական դրամարկդում փողը պահելն ավելի լավ է, քան տանը. փողը չի կարող խնայողական դրամարկդից կորչել: Նրա ամբողջութեան համար պատասխանատու յէ խորիւրդային կառավարութեանը: Խնայողական դրամարկդի գրգույլը կորցնելու կամ գողանալ տալու դեպքում փողը չի կորչում, վորովհետեւ վերջինս կտրվի միայն տիրոջը և վոչ թե նրան, ում ձեռքը վոր պատահամար գրգույլն ընկնի: Վոչ վոչ իրավունք չունի դրամարկդից փող ստանալ առանց տիրոջ քույրատվութեան:

Բացի այդ, տիրոջից դատ, վոչ վոչ չի կարող իմանալ ով ինչքան փող ունի խնայողական դրամարկդում:

Որեմքը (հոդ 121 Քրեական Որեմագիրք) պաշտպանում է խնայողական դրամարկդների ավանդների գաղտնիքը, ինչքան փող էլ ուզում է լինի:

Խորհրդային որեմքները պաշտպանում են ավանդատուի իրավունքները և նրա խնայողական դրամարկդում ունեցած փողը:

9. Խնայողական դրամարկդներն ոգտավետ են գյուղացիների համար. Խնայողական դրամարկդում ունեցած փողի վրա չահույթ է աճում տարեկան յուրաքանչյուր ոտւրլուն 8 կոպեկ (8 տոկոս): Խնայողական դրամարկդներն իրենց ավանդատուներին մատուցանում են և ուրիշ ծառայութեաններ—խնայողական դրամարկդի վրջոցով կարելի յէ վնարել գյուղիարկը:

Խնայողական դրամարկդներն այս հարկի վճարն ստանում են հարկաթերթով, թերթի վրա նշանակում են վճարման մասին և տալիս անդորրագիր:

10. Խնայողական դրամարկդում ավանդատու գյուղացին կարող է ձրի ստանալ տեղեկանք և խորիւրդ իր ուզած վորեւէ հարցի մասին, խորիւրդային բոլոր որեմքների մասին:

Դրա համար պետք է հարցումն ուղղի այն դրամարկդին, վորտեղ գտնվում է իր ավանդը, կամ թե չէ հարցում անել ուղղակի Մոսկովա հետեյալ հասցեյով. Тверская улица Настасьинский переулок дом № 3 Главное управление гострудсберкасами. Համարում ցույց տալով հասցեն պատասխանի համար:

11. Խնայողական դրամարկդում կարելի յէ նույնպէս գրաւ դրել պետիոխառութեանների որլիզացիաները և ստանալ դրամական փոխառվութեան:

Այդ որլիզացիաները կարելի յէ ձրի պահ տալ խնայողական դրամարկդներին (մինչեւ 100 ո. դումարի) կամ թե պահ տալ փոքրիկ վճարով և իրավունք տալ կտտավարելու այդ որլիզացիաները. սոյսինքն հսկել, թե յերկր պետք և կտրել կտտոնները և փոխել փողով, կամ թե չէ որլիզացիային չահում չի ընկել արդյոք տիրոջ ժամանակ, և յեթե որլիզացիայն չահում է, այն դեպքում խնայողական դրամարկդը տեղեկացնում է որլիզացիայի տիրոջը, ինչքան և վորտեղ պիտի ստանալ չահումը, իսկ յեթե չահումը 500 ոտւրլուց ավել չէ, այն դեպքում ինքը վճարում է այդ գումարը միանգամից:

Նա, ով վոր դրաւ և դնում իր որլիզացիան խնայողական դրամարկդում, չի կորցնում չահելու իրավունքները, իսկ յեթե լրանում է որլիզացիայով ստացված փոխառվութեան ժամկետը (3 ամսից հետո) և ժամանակն և հետ գնել այն, իսկ հետ գնելու համար փող չկա, կարելի յէ ավելի յերկար ժամանակով կրկին դրաւ դնել:

12. Նրանց համար, ովքեր հեռանում են գյուղից և յերկար ճանապարհ պիտի գնան, (վերաբնակվողները, ճանապարհորդները, տնայնագործները) ոգտակար է իրենց փողերը հանձնել խնայողական դրամարկդին և փոխարենը ստանալ մի հատուկ վկայական (կոչվում է ակկրեդիտիվ), վորով այդ փողերը կարելի յէ ստանալ ամբողջութեամբ կամ մաս-մաս ամբողջ. Միութեանում ուղած դրեւէ դրամարկդում: Խնայողական դրամարկդի ակկրեդիտիվը պաշտպանում է փողը ճանապարհին կորչելուց, և գողանալ տալուց:

Այն գյուղացիները, վորոնք իրենց հայրենի գյուղից գնում են քաղաք աշխատելու, կամ ուրիշ վայրեր (սեզոնային բանվորները, տրանսպորտի վրա աշխատողները, տնայնագործները) նրանց համար ոգտակար է խնայողական դրամարկդին ավանդատու լինել:

Այն աշխատավարձը, ժուրը ստացվում է խնայողական գրամարկի գրքույկով, միշտ ել ապահով կլինի, թեկուզ ապրես ոտար մարդկանց չըջանում, գալթակղվելու ավելի քիչ առիթներ կլինեն ծախսելու այդ փողը խմելու, թղթախաղի, անկարևոր գնումների վրա, ուստի և հնարավոր կլինի ավելի շատ փող ուղարկել հայրենիք:

Փողը փոխադրելու համար կալելի յե համաձայնարել խնայողական դրամարկին. վոր սա՛ փոխադրե փողը փոստով ըստ պատկանելույն: Փոստն այս հանձնարարությունը կկատարե արագ և ճշգրիտ:

13. ԽՍՀՄ մեջ հաշվում են մոտ 15 հազար խնայողական դրամարկ: Քաղաքում խնայողական գրամարկը կարելի չե գտնել Ֆինրամում, Պետքանկի բաժանմունքում, փոստում, մեծ Փարբիկաներում և գործարաններում, յերկաթուղու կայարաններում: Գյուղերում խնայողական գրամարկները մեծ մասամբ լինում են փոստում, բացի այդ, խնայողական գրամարկ կա համարյա թե յուրաքանչյուր յերկաթուղային կայարանում: Խնայողական դրամարկներն ունեն ավելի քան յերեք և կես միլիոն ավանդառուներ: Միության աշխատավոր բնակչությունից մամբ գումարներով դրամարկում հավաքված կապիտալը հավասար է 300 միլիոն ռուբլու: Խնայողական գրամարկների սպասարկություններից մեկնից շատ ոգտվում են քաղաքի բնակիչները, իսկ քիչ չափով գյուղացիները: 130 միլիոն գյուղացիական բնակչությունից միայն 900 հազարն և խնայողական գրամարկի ավանդատու: Ինչո՞ւ գյուղացիներն ավելի քիչ են ոգտվում խնայողական գրամարկներից վորովհետև ոգտում իրավարը գեռ մեծ է:

Քաղաքի աշխատավորությունն ավելի շատ և հաճանում խնայողական գրամարկների ոգտությ, ուստի և հաճախ և դիմում նրանց իր տնտեսությունը կանոնավոր վարելու համար: Գյուղացիներն ավելի քիչ գիտեն խնայողական գրամարկների մասին քան քաղաքացիները:

Շատ գյուղացիներ նույն իսկ բոլորովին չգիտեն, վոր կան իրենց համար այդպիսի ոգտակար հիմնարկություններ:

14. Սերտիֆիկատը խնայողության ամենաձեռնառու միջոցն է. Պետական աշխատավորական խնայողական գրամարկների սերտիֆիկատները բաց են թողնված ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր կոմիտեի և ժողովրդական կոմիտեների Խորհրդի վորոշումով 6 մարտի 1927 թ. այն նպատակով, վորպեսզի ԽՍՀՄ բնակչության հը-

նարավորություն արվի իր ազատ գրամական միջոցները և խնայողությունները հարմար և ձեռնառու պայմաններում պահել:

Սերտիֆիկատները ծախվում և գնվում են բոլոր խնայողության և կենտրոնական պետական աշխատավորական խնայողական դրամարկներում, նրանց քաղաքային բաժանմունքներում, վերադրված և գործակալական խնայողական գրամարկներում:

Սերտիֆիկատները պետությանությունների ոբլիգացիաներից տարբերվում են նրանով, վոր նրանք չունեն ժամկետային կուպոններ և նրանց տոկոսային չահույթն ավելանում և սերտիֆիկատների նախնական արժեքի վրա, ուստի և մեծանում և սերտիֆիկատի գինը:

Սերտիֆիկատները հարմար են այն խնայողների համար, վորոնք չեն ուզում հետևել ժամկետ ունեցող կուպոններին (կարելի կուպոնը և փոխել փողով) վորովհետև սերտիֆիկատի հակառակ յերեսի վրա տպված է թե վորքան արժե նա այս կամ այն ժամկետում:

Սերտիֆիկատները բաց թողնելու սրից նրանց վրա գալիս են տոկոսներ հետևյալ հաշվով. առաջին և 2-րդ կիսամյակների համար 5 տոկոս, 3-րդ և 4-րդ կիսամյակների համար—5.5 տոկոս,—5 և 6-րդ կիսամյակների համար 6 տոկոս, 7-րդ և 8-րդ կիսամյակների համար 6.25 տոկոս, 9-րդ և 10-րդ կիսամյակների համար 6.4 տոկոս և 11-րդ և 12-րդ կիսամյակների համար 6.54 տոկոս:

Ամեն մի կիսամյակի վերջում տոկոսները միանում են կապիտալին և հետագայում տոկոսները հաշվում են ամբողջ անած կապիտալի վրա. այսինքն սերտիֆիկատները բերում են բարդ տոկոսներ:

Տոկոսները հիմնական գրամադրվից անջատ չեն արվում:

Սերտիֆիկատների համար հաշվող տոկոսը կազմում է սերտիֆիկատների 6 տարվա չըջանաության միջին հաշվով տարեկան 12 տոկոս: Ընդ մին տոկոսի չափը տարեց տարի մեծանում է, իսկ Կրամադրվի վեց ս 4-րդ բերած տոկոսները միանում են մայր գրամադրվին, և հետագայում տոկոսները հաշվում են աճած գրամադրվի հիման վրա: Այսպիսով, սերտիֆիկատների արժեքն արագ արագ անում է և 6-րդ տարվա վերջում կրկնապատկվում է, վորը ձեռնառ յե դարձնում վորքան վոր յերկար պահվեն խնայողությունները սերտիֆիկատներով:

15. Գեղեկուհին առանձնապես պետք է աշխատե ձեռք տանել

բոլոր միջոցները նրա համար, վերադադրի խնայողութեանը զբո-
քույկով հանձնել խնայողական դրամարկդին: Հարեցողութեանը և
անյեղալ ուղիով ողի ծխելը շատ դժբախտութեաններ
են բերում նրա գլխին, վորոնք մեզ մոտ այնքան են
դարգացած, վոր կառավարութեանն տալոված և այս շա-
բիքի դեմ վճռական պայքար մղել: Հարեցողութեամբ կա-
տարվող միջոցների, հարանիքների, զահակալական տանե-
րի համար և այլն ամեն տարի ծախսվում են տանյակի միլիոն փեթե-
րով հաց, ողի ծխելու համար: Իսկ այնինչ ողի ծխելը բնաանիքի
մեջ մտնում և անբարոյականութեան, կերուխում, թղթախաղու-
թեան, վարակիչ հիվանդութեաններ և այլն:

Կեղծ համար գյուղում միակ քանակաբան և ոգնել կառավարու-
թեան պայքարելու ողի ծխելու դեմ: Սա յի կենցաղը բարեկամելու
հարադատ միջոցը: Սրա ուղին սրբալ և ու հասարակ, հասնել այն
բանին, վորպեսզի աշխատանքով վաստակած գյուղացիական բն-
տանիքի փողերը հանձնվեն խնայողական դրամարկդ ի պահ:

Յ Ե Զ Ր Ա Կ Ա Ց Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Պետութեանը ձեռք և առնում անհիմաժեշտ միջոցները, վար-
պեսզի աջակցի գյուղացիական տնտեսութեան ամենամեծ զարգաց-
մանը, այսինքն՝ բարձրացրել և հացի գինը, իջեցնում և արդյու-
նաբերական ապրանքների գները, ուժեղացնում և գյուղատնտեսու-
կան մեքենաների, խմիկնոթարի, պարարտանյութերի մատակարար-
ումը և այլն:

Գյուղացիութեանն ել իր կողմից պետք և պատասխանն սրան
ավանդատու դառնալով խնայողական դրամարկդին, և խնայողու-
թեամբ պաշտպանել ինչպես համապետական նույնպես և իր տնտե-
սութեանը:

ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՖԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱՐԱՆ

Գլխգրառույ. 1472 ր.

Պատվեր № 775.

Տիրաժ. 2500

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0209155